

Statenmededeling

Datum

4 februari 2020

Documentnummer

GS: 4624388

PS: 4648986

Onderwerp

Motie Aandacht voor mensenhandel in Brabant (Motie M13A, PS dd 9 november 2018)

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

Kennisnemen van het rapport van CoMensha naar aanleiding van het onderzoek over (risico's op) arbeidsuitbuiting in Brabant in het kader van de afhandeling van uw motie over aandacht voor mensenhandel in Brabant. Hierover heeft u wellicht deze week al in de media wat gezien.

Aanleiding

Op 9 november 2018 hebben uw Staten de [motie Mensenhandel in Brabant](#) aangenomen. In deze motie worden GS verzocht bij het plan van aanpak arbeidsmigratie nadrukkelijk aandacht te vragen voor het thema mensenhandel, en in overleg met het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC) uitwerking te geven aan een aanpak die leidt tot bewustwording op het tegengaan van mensenhandel in Brabant.

Het eerste punt van uw motie is opgepakt in het plan van aanpak arbeidsmigratie, zie <https://www.brabant.nl/onderwerpen/ruimtelijke-ontwikkeling/arbeidsmigratie/brabantse-aanpak-arbeidsmigratie>. Voor wat betreft het tweede punt uit uw motie (bewustwording op het tegengaan van mensenhandel) hebben GS voorjaar 2019 opdracht gegeven aan CoMensha om samen met Tilburg University onderzoek te doen naar de woon-, werk- en leefsituatie van arbeidsmigranten in Brabant en de stand van zaken van beleid ten aanzien van voorkomen arbeidsuitbuiting bij gemeenten in Brabant. Doel van dit onderzoek is het bieden van praktische handelingsperspectieven aan gemeenten op basis waarvan het RIEC vervolgstappen kan zetten. Dit onderzoek is nu definitief. Zie de bijlage.

Dit rapport vormt de basis voor het RIEC voor het zogenaamde Aanvalsplan. Het RIEC gaat vanuit het handelingsperspectief een plan van aanpak ontwikkelen dat

zij in mei 2020 gereed hebben. Dit plan van aanpak sluit aan bij het programma Samen tegen Mensenhandel dat stelt dat gemeenten in 2022 verplicht beleid moeten hebben op het gebied van mensenhandel. Doel van dit plan van aanpak is de weerbaarheid en zelfstandigheid van arbeidsmigranten vergroten zodat de uitbuiting van deze groep verminderd.

Datum

4 februari 2020

Documentnummer

GS: 4624388

PS: 4648986

Het rapport 'Arbeidsmigratie in Noord Brabant: de markt en de (mensen)handel' kent vier onderdelen:

1. Sociaal Economische kaart

Beschrijving van de huidige stand van zaken rondom arbeidsmigranten in Brabant. Daarin wordt geschetst dat we deze groep werknemers hard nodig hebben om de Brabantse economie draaiende te houden en dat arbeidsmigranten een structureel onderdeel van de arbeidsmarkt en samenleving zijn en blijven. De omvang is tussen de 7 en 8 % van de Brabantse beroepsbevolking, een aantal van ongeveer 100.000 mensen.

2. Arbeidsmigratie en de aanpak van misstanden

Hierin worden de belangrijkste aspecten beschreven die van belang zijn om misstanden rond arbeidsvoorwaarden, arbeidsomstandigheden en huisvesting te voorkomen die in de meest ernstige gevallen kunnen worden gekwalificeerd als arbeidsuitbuiting (i.e. mensenhandel). Zoals het in beeld hebben van arbeidsmigranten, het werken in een driehoeksverhouding van afhankelijkheid (werknemer, (inlenende) werkgever, uitzendbureau) en huisvesting en de integrale benadering van mensenhandel.

3. De Noord-Brabantse regio's – uitwerking per arbeidsmarktregio

Stand van zaken (arbeidsmarktsituatie en beleid) van alle Brabantse gemeenten per arbeidsmarktregio. Belangrijke uitkomst is dat -hoewel arbeidsmigranten een behoorlijk aandeel van de bevolking omvatten- er weinig en ontoereikend beleid is op deze groep. Het beleid gaat vaak uit van een tijdelijk verschijnsel en is niet toegespitst op het voorkomen van de uitwassen hiervan; arbeidsuitbuiting en daardoor mensenhandel. De kennis hierover bij gemeenten is minimaal.

4. Synthese tot een handelingsperspectief

De stappen die de provincie, gemeenten, RIEC, huisvesters, werkgevers en uitzendorganisaties zouden moeten zetten. Zodat er invulling wordt gegeven aan structureel en integraal beleid en actief uitbuiting wordt tegengegaan. Het RIEC gaat met gemeenten aan de slag om hen hierbij te helpen. Het rapport is hierbij een wegwijzer. Vanuit dit rapport en de aanbevelingen daarin, ontwikkelt het RIEC een handelingsperspectief, dit handelingsperspectief en hun plan van aanpak worden door het RIEC in mei 2020 opgeleverd.

Bevoegdheid

Dit onderzoek heeft betrekking op de uitvoerende rol van GS naar aanleiding van een motie van uw Staten.

Kernboodschap

Gemeenten in Brabant krijgen een handelingsperspectief aangereikt voor het signaleren en voorkomen van arbeidsuitbuiting bij arbeidsmigranten.

Consequenties

Met het verschijnen van dit rapport wordt het stokje overdragen aan het RIEC en hebben Gedeputeerde Staten hiermee uitvoering gegeven aan de motie. Uiteraard houdt de provincie wel een vinger aan de pols bij de uitvoering van het Aanvalsplan door het RIEC; dit is een doorlopend traject dat geen expliciete einddatum kent.

Europese en internationale zaken

Niet van toepassing

Communicatie

Niet van toepassing.

Vervolg

Dit rapport is de eerste stap: de ingrediënten voor het ontwikkelen van een praktisch handelingsperspectief voor relevante spelers in gemeenten om misstanden en arbeidsuitbuiting vroegtijdig te herkennen en hierop te kunnen acteren, met specifiek aandacht voor de rol die uitzendbureaus spelen. Door deze stappen moet de weerbaarheid en zelfstandigheid van arbeidsmigranten vergroot worden, zodat uitbuiting verminderd. Vervolgens zal het RIEC de aanpak implementeren (stap 2) en borgen (stap 3) in de afzonderlijke gemeenten (o.a. in trainingen 'beter signaleren' voor gemeenten en andere relevante partijen).

In het rapport wordt tevens een aantal aanbevelingen aan de provincie gedaan:

- a. Erkennen dat er arbeidsmigranten zijn en dat arbeidsmigratie een structureel vraagstuk is, en een rol pakken in het structureren van het vraagstuk en oplossingen;
- b. Erkennen dat daarbij misstanden plaatsvinden en stel daarbij sleutelfiguren aan die zorgen voor een borging van de aanpak tegen mensenhandel- waaronder uitbuiting van arbeidsmigranten valt;
- c. Mede zorg te dragen voor migratie-informatiepunten, zowel faciliterend als financierend;
- d. In samenwerking met gemeenten, werkgevers en uitzendorganisaties een bewustwordingscampagne op te zetten waarin duidelijk wordt waarom Brabant arbeidsmigranten nodig heeft.

Gedeputeerde Staten zijn van mening dat met de aanpak arbeidsmigratie op basis van uw bestuursopdracht en met name de regiotafels die de provincie organiseert met alle stakeholders invulling wordt gegeven aan aanbeveling a, b en d. Het aanstellen van sleutelfiguren die zorgen voor een borging van de aanpak tegen mensenhandel, is een primair gemeentelijke taak die, zo stelt het

Datum

4 februari 2020

Documentnummer

GS: 4624388

PS: 4648986

rapport, door het merendeel van de gemeenten al wordt opgepakt en verder zal worden gestimuleerd in het vervolg dat het RIEC aan dit onderzoek geeft via haar aanvalsplan. Door de focus op het vergroten van de weerbaarheid en zelfstandigheid van arbeidsmigranten wordt de kans op uitbuiting verkleind. Het faciliteren en financieren van migratie-informatiepunten in structurele zin past noch bij de rolopvatting van de provincie ten aanzien van arbeidsmigratie (regierol, kennisdeling, stimuleren, inspireren) noch binnen de huidige beleidsprioriteiten en stellen we dus voor als provincie niet te faciliteren. Wel zou de provincie in de initiële fase een stimulerende rol kunnen vervullen. Dit wordt verder verkend in overleg met partijen.

Datum

4 februari 2020

Documentnummer

GS: 4624388

PS: 4648986

Bijlagen

Het rapport "Arbeidsmigratie in Noord Brabant- de markt en de (mensen)handel" van Comensha en Impact, d.d. januari 2020.

Gedeputeerde Staten van Noord-
Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Programmamanager: de heer H.B.W. van den Berg, (073) 680 84 84,
hvdberg@brabant.nl.

Opdrachtnemer: mevrouw C.M.L. Jansen, (06) 18 30 30 51, cjansen@brabant.nl.